

В. Ф. Солдатенко

Донецько-Криворізька Радянська Республіка (ДКРР)

ДОНЕЦЬКО-КРИВОРІЗЬКА РАДЯНСЬКА РЕСПУБЛІКА (ДКРР) Існувала на тер. Харків., Катеринослав., частини Херсон. губ. і пром. р-нів Обл. Війська Донського з центром у Харкові (екон. осередок – Донец. вугіл. й Криворіз. залізоруд. бас.). Створ. з ініціативи керівництва Донецько-Криворіз. обл. комітету РСДРП(б), яке 1917 обстоювало тезу про принципову відмінність Донецько-Криворіз. регіону (Донкривбасу) від решти тер. України. Цю ідею, об'єктивно зумовлену боротьбою більшовиків з УЦР, частково підтримав контрольов. більшовиками 1-й Всеукр. з'їзд рад (відбувся у грудні 1917 в Харкові), який ухвалив резолюцію «Про Донецько-Криворізький басейн» із засудженням дій УЦР і Донського уряду генерала О. Каледіна, спрямованих на розкол Донбасу, та заявою про необхідність поновлення єдності Донецько-Криворіз. регіону в складі Рад. Росії. 27–30 січня (9–12 лютого) 1918 4-й обл. з'їзд рад Донкривбасу ухвалив рішення утворити ДКРР на принципах екон. суверенітету, із розрахунку, що невдовзі РСФРР стане федерацією екон. областей, а не нац. утворень. 1(14) лютого 1918 сформов. РНК ДКРР на чолі з [Артемом](#) (Ф. Сергєєв). Уряд респ. спрямував свою діяльність на зміцнення у регіоні рад. влади, проведення соціаліст. перетворень в економіці, організацію відсічі наступу австро-нім. військ. ВУЦВК і Нар. секретаріат Рад. УНР висловилися проти утворення ДКРР, виходячи з того, що це послабить їхні сили в Україні; таку ж позицію зайняли ЦК РКП(б) та РНК РСФРР. За їх прямою директивою делегати від Донецько-Криворіз. обл. 17–19 березня 1918 взяли участь у роботі 2-го Всеукр. з'їзду рад (відбувся у м. Катеринослав, нині Дніпропетровськ), який утворив єдиний рад. уряд України та юридично оформив входження Донецько-Криворіз. обл. до складу Рад. УНР. Військ. формування ДКРР увійшли до ЗС Рад. України й були підпорядк. їх командувачу В. Антонову-Овсієнку.

Рекомендована література

1. Солдатенко В. Ф. Донецько-Криворізька республіка: історія і уроки // Регіон. політика України: Концептуал. засади, історія, перспективи. 1995;
2. Курас І. Ф., Солдатенко В. Ф. Ілюзії й практика національного нігілізму: погляд із сьогодення на Донецько-Криворізьку республіку // Соборництво і регіоналізм в укр.

державотворенні (1917–1920 рр.). 2001 (обидві – Київ).

Бібліографічний опис:

Донецько-Криворізька Радянська Республіка (ДКРР) / В. Ф. Солдатенко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-20872>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).